

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 33.046/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 18 februari 2002 door de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende de steun voor de begeleiding van land- en tuinbouwers in moeilijkheden of in reconversie", heeft op 18 juni 2002 het volgende advies gegeven :

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

Luidens artikel 76 van het decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 kan de Vlaamse regering de bedrijfsadvisering of bedrijfsbegeleiding van land- en tuinbouwbedrijven in financiële moeilijkheden ondersteunen, en bepaalt zij hiervoor de voorwaarden en de nadere regels.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse regering strekt ertoe uitvoering te geven aan die decreetsbepaling.

Het ontwerp bepaalt de voorwaarden voor de erkenning als centrum voor bedrijfsbegeleiding van land- en tuinbouwers in moeilijkheden of in reconversie (artikelen 2 tot 4 van het ontwerp). Het omschrijft voorts wat moet worden verstaan onder land- en tuinbouwers "in moeilijkheden" of "in reconversie" (artikelen 5 en 7) en bepaalt waaruit de te verstrekken bedrijfsbegeleiding bestaat (artikelen 6 en 8). Ten slotte regelt het ontwerp de subsidiëring van de bedrijfsbegeleiding (artikelen 9 tot 11) en de controle op de aanwending van de subsidies (artikelen 12 tot 14).

De ontworpen regeling is bedoeld als opvolger van de regeling vervat in het besluit van de Vlaamse regering van 17 maart 1998 betreffende steun aan de bedrijfsbegeleiding van land- en tuinbouwbedrijven in financiële moeilijkheden, dat ophield uitwerking te hebben op 31 december 2000. In de nota aan de leden van de Vlaamse regering wordt gesteld dat de ontworpen regeling "de maatregel toegankelijk (maakt) voor een bredere doelgroep en ... beter aan(sluit) bij de problematiek van de armoedebestrijding op het platteland, in het bijzonder m.b.t. de landbouwsector".

VOORAFGAANDE VORMVEREISTEN

De ontworpen maatregelen dienen beschouwd te worden als staatssteun voor de landbouw en werden als zodanig, op grond van de artikelen 87 tot 89 van het EG-Verdrag, bij de Europese Commissie aangemeld.

Omtrent deze maatregelen heeft de Commissie bij telexbericht van 19 april 2002 bijkomende vragen gesteld, waarop de Vlaamse overheid op 8 mei 2002 geantwoord

.../...

heeft. Bij brief van 24 mei 2002 heeft het Secretariaat-generaal van de Commissie de ontvangst bevestigd van de aanvullende inlichtingen. In die brief werd erop gewezen dat de termijn van twee maanden voor het onderzoek van de aangemelde maatregelen inging op 17 mei 2002 ⁽¹⁾. Die termijn is, op de datum waarop dit advies wordt gegeven, nog niet verstreken.

Dit advies wordt derhalve gegeven onder het uitdrukkelijke voorbehoud dat het ontworpen besluit slechts doorgang kan vinden indien de Europese Commissie geen bezwaren heeft tegen de ontworpen maatregelen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

1. De artikelen 55 tot 58 van de gecoördineerde wetten op de rijkscomptabiliteit, waarnaar wordt verwezen in het tweede lid van de aanhef, bieden geen rechtsgrond voor het ontwerp. Dat tweede lid moet bijgevolg worden geschrapt.

2. In het negende lid van de aanhef kan het nummer van het voorliggende advies (33.046/3) worden vermeld.

Artikel 1

1. De definitie van het begrip "landbouwer", die in 3° wordt gegeven, stemt niet overeen met die welke is opgenomen in artikel 1, 1° en 2°, van het besluit van de Vlaamse regering van 24 november 2000 betreffende steun aan de investeringen en aan de installatie in de landbouw. Dat komt de transparantie en de samenhang van de regelgeving niet ten goede.

⁽¹⁾ Die termijn van twee maanden is vastgesteld bij artikel 4, lid 5, van verordening (EG) nr. 659/1999 van de Raad van 22 maart 1999 tot vaststelling van nadere bepalingen voor de toepassing van artikel 93 van het EG-Verdrag.

2. In de bepaling sub 6° zouden de woorden "overeenkomstig artikel 2" beter worden vervangen door "dat met toepassing van artikel 3 wordt erkend".

Artikel 4

In dit artikel is sprake van het "opheffen" van de erkenning en van subsidies die werden "afgesloten". Die termen zouden beter worden vervangen door respectievelijk "intrekken" en "toegekend".

Artikel 5

In de inleidende zin van paragraaf 1 zouden de woorden "de landbouwer in kwestie" beter worden vervangen door "de betrokken landbouwer".

Die opmerking geldt eveneens voor de analoge bepalingen van de artikelen 9, § 1 ("centrum in kwestie"), en 12, §§ 1 en 4 ("landbouwer in kwestie").

Artikel 7

De inleidende zin van paragraaf 1 behoeft precisering. Zoals die bepaling geredigeerd is, zou ze immers de indruk kunnen wekken dat de erin bedoelde "voorwaarden" betrekking hebben op de erkende centra, en niet op de land- en tuinbouwbedrijven.

Beter ware die inleidende zin, naar analogie van artikel 5, § 1, inleidende zin, te redigeren als volgt :

"Binnen de grenzen van de daartoe goedgekeurde begrotingskredieten, kan een subsidie worden toegekend aan erkende centra voor de begeleiding van kleinschalige en marginale land- en tuinbouwbedrijven in reconversie. Daartoe dienen de betrokken bedrijven te voldoen aan de volgende voorwaarden :".

Artikel 8

De inleidende zin van paragraaf 1 moet worden aangevuld met het woord "omvat".

Artikel 9

1. Zoals werd bevestigd door de gemachtigde van de regering, dienen in paragraaf 4 de woorden "of gewezen landbouwer" te worden geschrapt.

2. In paragraaf 5 dienen de woorden "na datum van ontvangst dat de landbouwer in aanmerking komt" te worden vervangen door "na de datum van ontvangst van de in § 4 bedoelde kennisgeving dat de landbouwer in aanmerking komt".

Artikelen 12 tot 14

Deze artikelen regelen de controle op de aanwending van de subsidies.

Luidens artikel 12, § 4, wordt "de betrokken subsidieschijf" niet betaald indien het erkend centrum of de betrokken landbouwer de controle verhindert.

Artikel 13 bepaalt dat het vooropgestelde subsidiebedrag wordt "verlaagd" of niet uitbetaald indien blijkt dat de bepalingen van het ontworpen besluit niet of niet volledig werden nageleefd.

Met betrekking tot die bepalingen moet het volgende worden opgemerkt.

Luidens artikel 50, § 2, derde lid, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten bepaalt de (federale) wet de algemene bepalingen op de controle inzake het verlenen en het gebruik van subsidies. Krachtens artikel 71, § 1, van diezelfde bijzondere wet zijn, "tot de inwerkingtreding van de wet bedoeld in artikel 50, § 2, ... de vigerende bepalingen betreffende ... de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies ... van overeenkomstige toepassing op de Gemeenschappen en de Gewesten".

Uit die bepalingen van de bijzondere financieringswet en uit de parlementaire voorbereiding ervan blijkt dat het de gemeenschappen en de gewesten niet toekomt inzake de controle op het verlenen en het gebruik van subsidies "algemene bepalingen" vast te stellen, doch dat ze alleen bevoegd zijn om "buiten dit wettelijk kader ... in deze materies specifieke regels te bepalen" ⁽²⁾. Die bevoegdheid om terzake "specifieke regels" vast te stellen moet - volgens de verklaringen van de Minister van Financiën in de bevoegde Kamercommissie - in die zin worden begrepen dat "de Gemeenschappen en Gewesten die (door de federale wetgever vastgestelde) regels (eigenlijk) alleen maar strenger (kunnen) maken (en er) niet (kunnen van) afwijken" ⁽³⁾.

Luidens artikel 57, eerste lid, van de wetten op de rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991, is de toelagetrekker tot onmiddellijke terugbetaling van de toelage gehouden indien hij de voorwaarden niet naleeft waaronder de toelage verleend werd (1°), indien hij de toelage niet aanwendt voor de doeleinden waarvoor ze verleend werd (2°) of indien hij de in artikel 56 bedoelde controle verhindert (3°).

De aangehaalde bepalingen van de artikelen 12, § 4, en 13 van het ontwerp blijken minder streng te zijn dan de regeling van de voornoemde gecoördineerde wetten, met name in zoverre erin wordt bepaald dat slechts "de betrokken subsidieschijf" - en niet de volledige subsidie - niet wordt uitbetaald indien de controle wordt verhinderd, en in zoverre voorzien wordt in een "verlaging" - en niet in de volledige inhouding - van de subsidie wanneer het ontworpen besluit niet wordt nageleefd.

Die bepalingen moeten derhalve uit het ontwerp worden weggelaten.

Artikel 15

Luidens dit artikel kan de afdeling op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud en de gevolgen van de begeleiding.

⁽²⁾ Memorie van toelichting, Parl. St., Kamer, 1988-89, nr. 635/1, p. 37.

⁽³⁾ Parl. St., Kamer, 1988-89, nr. 635/18, p. 543.

Die bepaling lijkt een afwijking in te houden van de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregels. Voor een dergelijke afwijking biedt artikel 76 van het decreet van 20 december 1996 geen rechtsgrond.

Artikelen 16 en 18

Luidens artikel 16 moeten de in het ontworpen besluit in euro vermelde bedragen van de subsidies tot 31 december 2001 vervangen worden door de in het artikel vermelde bedragen in Belgische frank.

Artikel 18 bepaalt dat de in euro vermelde bedragen in werking treden op 1 januari 2002.

Gelet op het ogenblik waarop dit advies wordt gegeven, moeten de artikelen 16 en 18 uit het ontwerp worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	W. DEROOVER,	eerste voorzitter,
	P. LEMMENS, J. SMETS,	staatsraden,
	H. COUSY, A. SPRUYT,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	F. LIEVENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VAN NIEUWENHOVE, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. K. BAMS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE EERSTE VOORZITTER,

F. LIEVENS

W. DEROOVER